

Porsanger kommune

Det kongelige Kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Melding om vedtak

Vår ref
2007/3044/4/103

Deres ref:

Saksbehandler
Ann-Karin Eilertsen
79460406
ann-karin.eilertsen@porsanger.kommune.no

Dato
17.01.2008

Porsanger kommunes høringsuttalelse til Sørheim-utvalgets innstilling

Høringsuttalelsen er behandlet av Porsanger formannskap i møte den 16.01.2008. Et enstemmig formannskap vedtok å fremme følgende uttalelse:

Saksutredning

Porsanger kommune (PK) er av den formening at dagens inntektssystem til kommunene er både komplekst og sammensatt. Av den grunn er det vanskelig å ha den nødvendige innsikt og forståelse av det arbeid og resultatet, som Sørheims-utvalget har lagt fram.

Oppgaven har vært å utarbeide et nytt inntektssystemet for kommunene og fylkeskommunene. I tilleggspolisjonen for statsbudsjettet for 2006, varslet regjeringen at den ville foreta en egen gjennomgang av Borge-utvalgets utredning (2005), og fremme forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene i kommunepolisjonen for 2009.

De politiske partiene med representasjon på Stortinget ble invitert til deltakelse i et utvalg, som skulle vurdere deler av inntekts- og finansieringssystemet for kommunene.

Kommunal- og regionalminister Åslaug Haga nedsatte 23. desember 2006 et tverrpolitisk utvalg. Dette benevnes som Sørheim-utvalget.

Innledning:

I forbindelse med høringsuttalelse til NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner, anbefalte KS Buskerud og Vestfold en rekke endringer til Borge- utvalgets innstilling. Etter at høringsuttalelsene var gjennomgått, oppnevnte Regjeringen Sørheim-utvalget til å gjennomgå en rekke forhold som KS Buskerud og Vestfold hadde belyst.

Postadresse
Rådhuset
9712 Lakselv
E-post: postmottak@porsanger.kommune.no

Besøksadresse

www.porsanger.kommune.no

Telefon
78460000
Telefaks
78460001

Bank
7594.05.00117
Org.nr
959 411 735

Sørheim- utvalget la fram sin innstilling til Kommunal- og regionalministeren 26. oktober 2007. Kommunene har høringsfrist til 28. januar 2008.

Sørheim- utvalgets mandat har følgende målsetting;

"Inntektssystemet er et system for fordeling av den økonomiske rammen for de frie inntektene på kommuner og fylkeskommuner slik at kommunene og fylkeskommunene blir satt i økonomisk stand til å gi innbyggerne et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av hvor i landet man er bosatt. I tillegg til å sikre innbyggerne grunnlag for et likeverdig tjenestetilbud skal inntektssystemet bidra til et bosettingsmønster slik at hele landet tas i bruk."

Regjeringen har videre formulert virkemidlene som skal benyttes for å oppnå målsettingen;

"Et likeverdig tjenestetilbud skal oppnås gjennom inntekts- og utgiftsutjevningen, mens tilrettelegging for et ønsket bosettingsmønster skal oppnås gjennom de regionalpolitiske virkemidlene. De regionalpolitiske virkemidlene i dagens rammetilskudd består av Nord-Norge- tilskudd, regionaltilskudd og kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift. Det ordinære skjønnstilskuddet, dvs. skjønnstilskudd eksklusive kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift, er et supplement til innbyggertilskuddet og skal bl.a. ivareta spesielle lokale forhold som ikke fanges opp av den kriteriebaserte utgiftsutjevningen. I tillegg benyttes skjønnstilskuddet til å fange opp uforutsette hendelser og til å finansiere utviklingsprosjekter."

Vurdering

Sørheim- utvalget har foreslått følgende endringer;

Skatteandel:

Utvalget anbefaler at skatteinntektene fortsatt skal utgjøre 50 % av kommunens samlede inntekter.

Kommentar:

Skatteinntektene mellom landets kommuner er svært ulikt fordelt. I inntektssystemet, det vil si i fordelingsmodellen, bør derfor andel rammetilskudd økes på bekostning av andel skatteinntekter. Fordelingen av vekst i skatteinntektene fra et år til et annet vil på denne måten slå mer positivt ut for skattesvake kommuner.

Utvalgets vurdering er ikke sammenfallende med kommunens. Økning av rammetilskuddet vil gi en bedre og mer forutsigbar effekt.

Selskapsskatt:

En andel av selskapsskatten blir per i dag tilbakeført til kommunene. Utvalget anbefaler at selskapsskatten avvikles som kommunal inntekt og at den andelen av skatten som selskapsskatten utgjør i dag, legges på skatt fra personlige skatteyttere.

Kommentar:

Selskapsskatten er ulikt fordelt mellom kommunene og derfor lite egnet til å finansiere sentrale og viktige velferdstilbud.

Utvalgets konklusjoner støttes og selskapsskatten fjernes som kommunal inntekt.

Inntektsutjevning:

Utvalgets flertall mener at dagens inntektsutjevning ikke er tilstrekkelig til å sikre kommuner med svakt inntektsgrunnlag nødvendige ressurser, og anbefaler å øke den symmetriske inntektsutjevningen fra 55 % til 60 %.

Kommentar:

For at alle kommunene skal kunne yte et likt tjenestetilbud bør inntektsutjevningen være høy og økes til ytterligere 75 %. Kommuner med skatteinntekter under 90 % av landsgjennomsnittet, bør ytterligere kompenseres med 95 % av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 % av landsgjennomsnittet.

Sørheim-utvalgets forslag er ikke tilstrekkelig.

Distriktpolitiske tilskudd:

Utvalgets flertall anbefaler å samle dagens regionalpolitiske ordninger i inntektssystemet, dvs. Nord- Norge tilskuddet, regionaltilskuddet og en del av skjønnstilskuddet i et nytt distriktpolitisk tilskudd. Kriteriene for fordeling av det nye tilskuddet kobles til det distriktpolitiske virkeområdet.

Kommentar:

Forslaget innebærer en netto reduksjon i tilskuddsordningen for kommunene i Finnmark fylke. Dette vil forringe tjenestetilbudet i utsatte distriktskommuner og undergrave regionalpolitiske målsettinger om å styrke Nord-områdene. Effektene er avfolkning av kommunene i Finnmark. Forslaget avvises og utvalgets forslag kan ikke støttes. En mulighet kan være å erstatte Nord-Norge tilskuddet med et Nord-område tilskudd, som vil være i tråd med regjeringens Nord-område satsning.

Befolkningsoppdatering og vekst:

Etterspørsel etter kommunale velferdstjenester bestemmes både av antall innbyggere og sammensetningen av befolkningen. Utvalget foreslår å opprettholde oppdateringen av innbyggertallet ved beregning av inntektsutjevning, men anbefaler en endring av telledato til 1. juli i året før budsjettåret for å gi større forutsigbarhet for kommunene.

Kommentar:

Sørheim-utvalgets anbefaling om beregning av inntektsutjevning støttes. Dette ivaretar vekstkommunenes behov for rask kompensasjon for nye innbyggere.

Det kan synes som om Sørheim- utvalget ikke har drøftet om det skal tas spesielle hensyn til småkommuner med sterk fraflytting målt i %.

Skjønnsmidler:

Utvalget anbefaler å redusere skjønnsrammen ved å overføre midler til det distriktpolitiske tilskuddet og veksttilskuddet, og at kompensasjon for endringene i inntektssystemet i perioden 2002-2006 legges til innbyggertilskuddet.

Kommentar:

Det må legges til grunn at landet har en krevende geografi og kommunestruktur. Det er en målsetning at det skal bo folk i alle deler av landet.

Skjønnsmidlene skal fungere som et "sikkerhetsnett" for kommunene, for å sikre muligheten til å rette opp kortsiktig inntektssvikt i enkelte kommuner, ivareta spesielle forhold og mulighet til å korrigere eventuelle unøyaktigheter.

Kommunen støtter ikke fullt ut utvalgets anbefalinger og mener at skjønnsmidlene bør derfor opprettholdes på dagens nivå.

Overgangsordning:

Utvalget anbefaler at dagens overgangsordning erstattes av en inntektsgarantiordning som skjermer kommunene mot endring i rammetilskuddet som er kr 300 lavere regner pr. innbygger, enn den generelle endringen i rammetilskuddet på landsbasis. Inntektsgarantiordningen finansieres ved at alle landets kommuner trekkes et like stort beløp regnet pr. innbygger.

Kommentar:

Den foreslåtte endringen vil slå positivt ut også for kommuner som har store endringer i befolkningssammensetningen.

Utvalgets forslag bifalles.

Sammendrag:

Effektene av forslaget vil i grove trekk innebære:

- En utvidelse av antall tilskuddskommuner
- En omfordeling fra små kommuner til større kommuner
- En omfordeling fra nord til sør

I Finnmark vil en slik geografisk omfordeling medføre et tap på 114 millioner kroner. I Finnmark og Troms vil endringer i kommunestrukturen i liten grad gi effektiviseringsgevinster som følge av topografiske, klima- og kommunikasjonsmessige forhold.

Avslutning

Høringsforslaget medfører at nær alle kommuner i Finnmark fylke kommer dårligere ut enn dagens ordning. Dette er svært uheldig og medfører et dårligere tjenestetilbud i kommunene. Sett i lys av dette er forslaget ufordelaktig for Finnmark som helhet. Dette kan være selv et kriterium for at forslaget bør avvises. Derimot er det momenter i forslaget som vil gjøre inntektssystemet mer tilpasset og riktig i forhold til dagens ordning.

Et avgjørende forhold for Porsanger kommune er at et nytt inntektssystem tar tilstrekkelig hensyn til tjenestetilbudet i de utsatte distriktskommuner og prioriterer regionalpolitiske målsetninger om å styrke Nord-områdene. En reduksjon av inntektene til Finnmarkskommunene er ikke akseptabelt eller forenelig med målsetningen om et tilfredsstillende tjenestetilbud i nord.

Med hilsen

PORSANGER KOMMUNE

Ann-Karin Eilertsen
Ann-Karin Eilertsen
Ref.